

Enerjimizi Nasıl Yönetelim?

EVF 2019

12 Nisan 2019, İstanbul

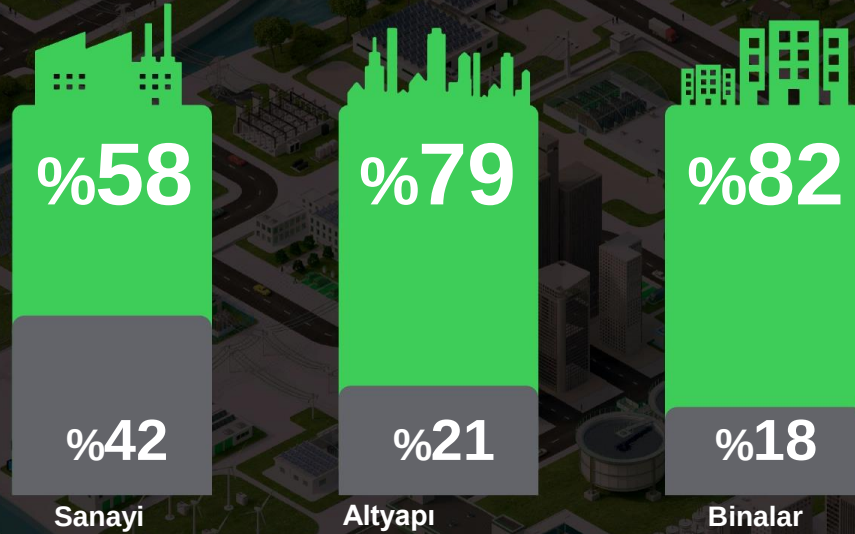
Cihan Karamık / Satış Operasyonları ve Stratejik İlişkiler Direktörü

Önümüzdeki 40 yıl içinde aşılması gereken zorluklar

Not: 2009 yılı seviyelerine göre 2050 yılı tahmini

Henüz dokunulmamış büyük bir verimlilik potansiyeline sahibiz...

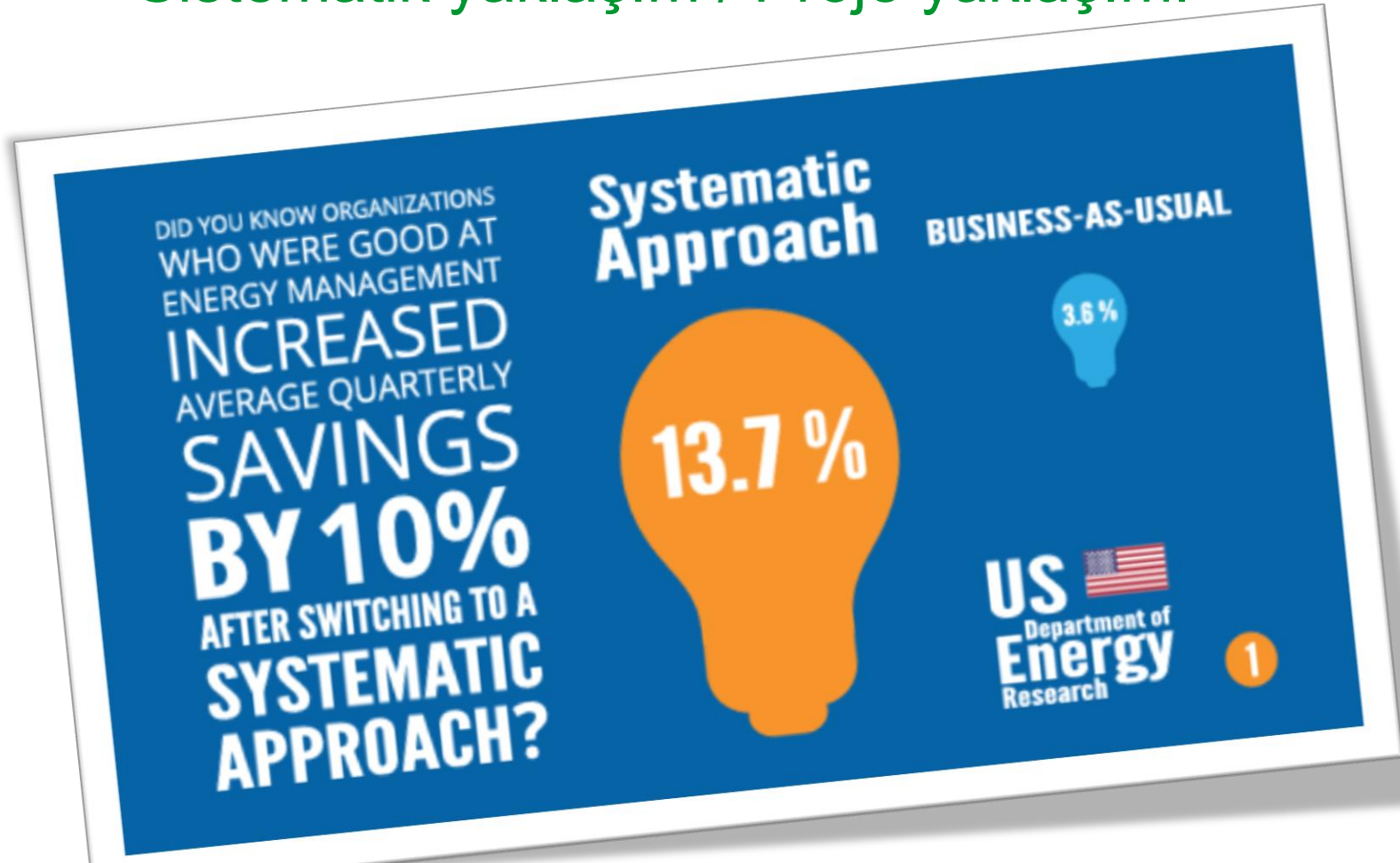

Kullanılmayan Potansiyel

Kullanılan Potansiyel

Kaynak : Dünya Enerji Görünümü 2012, OECD / IEA, Şirket içi analiz

Sistemik yaklaşım / Proje yaklaşımı

ISO 50001 - Enerji Yönetim Standardı

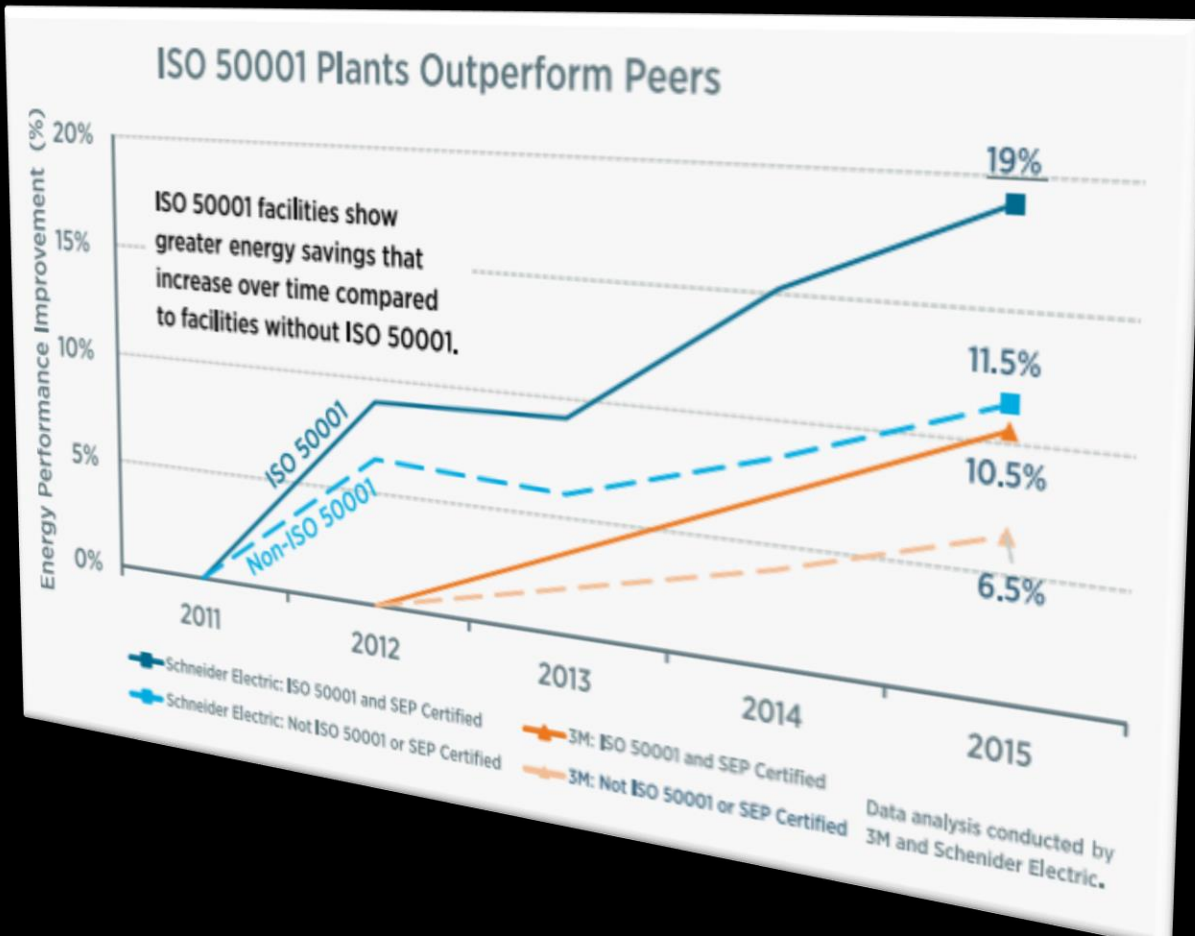

- ISO 50001

Enerji Yönetimi; enerji kaynaklarının ve enerjinin verimli kullanılmasını sağlamak üzere yürütülen faaliyetlerin bütünüdür.

ISO 50001 - Uygulama Örneği

ISO 50001 - Kazançlar

**ISO 50001
SUCCESS
STORIES**

6% - 37%

THE RANGE OF SAVINGS
found by Certification Europe

2

**1.7 YEARS
AVERAGE
PAYBACK**

for energy saving investments
in the US Superior Energy
Performance (SEP) program.

\$\$\$\$\$

3

Verimlilik Nereden Gelir?

DID YOU KNOW $\frac{2}{3}$
OVER
OF ENERGY SAVINGS
COME FROM
PEOPLE
CREATED
ACTIVITIES?

5

ENERGY SAVINGS BY CATEGORY

Ülkelerde ISO50001 Sertifikasyonu

ISO 50001 - Europe								
Year	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Country	311	1919	3993	5526	10152	17102	17655	56658
Germany	42	1133	2477	3402	5931	9024	8314	30323
United Kingdom	11	136	330	376	1464	2829	3078	8224
Italy	30	74	258	294	470	1415	857	3398
France	3	37	86	270	500	759	938	2593
Spain	95	127	196	310	390	465	568	2151
Hungary		3	13	29	68	546	610	1269
Czech Republic	1	10	16	32	73	369	522	1023
Austria	4	24	67	109	220	224	228	876
Sweden	62	72	94	87	85	88	178	666
Russion Federation	1	8	25	81	118	174	250	657
Ireland		36	64	56	91	137	178	562
Turkey	2	16	42	76	100	115	168	519
Denmark	26	85	45	51	55	118	135	515
Poland	2	12	22	38	74	112	173	433
Belgium		16	21	28	43	70	224	402
Romania	66	55	60	56	69	33	47	386
Switzerland	3	14	39	44	62	75	67	304
Netherlands		15	21	24	37	64	100	261
Ukraine		2	10	22	5	21	189	249
Greece	2	9	16	25	45	51	86	234

Ülkelerin ISO 50001 ile ilgili teşvikleri ve zorunlulukları

Almanya Vergi İndirimi: Alman hükümeti, ISO 50001 sertifikalı kuruluşlarda 2022 yılına kadar enerji ve elektrik v ergilerinde indirim uygulamaktadır.

İsveç Enerji Yoğunluklu Endüstrilerde Enerji Verimliliği Geliştirme Programı: Enerji yoğunluklu kuruluşlar ISO 50001 sertifikasyonuna sahip olarak enerji verimliliği üzerine aksiyonlar ile programa katıldıkları takdirde AB Enerji Vergi Direktifi'nden muaf tutulmaktadır.

Rusya Enerji Korunumu ve Verimliliği Federal Yasası: Rusya hükümeti enerji yoğunluklu endüstriyel kuruluşların ISO 50001 adaptasyonu ile enerji tasarrufu sağlamalarını ve sertifikalı bir yöneticiye sahip olmalarını istemektedir.

Birleşik Devletler Yüksek Enerji Performansı: Bu sertifikasyon programı endüstriyel kuruluşlarda enerji verimliliği geliştirmesinde sürekliliğe ulaşmak ve rekabeti arttırmak için temel elemanı ISO 50001 olan bir yol haritası sağlamaktadır.

Kanada Endüstri için ecoENERJİ Verimliliği: Enerji Verimliliği, Kanada Doğal Kaynaklar Ofisi endüstriyel kuruluşlara ISO 50001 uygulanmasında ve enerji bağlantılı değerlendirmelerde masraf paylaşımlı yardım programı önermektedir.

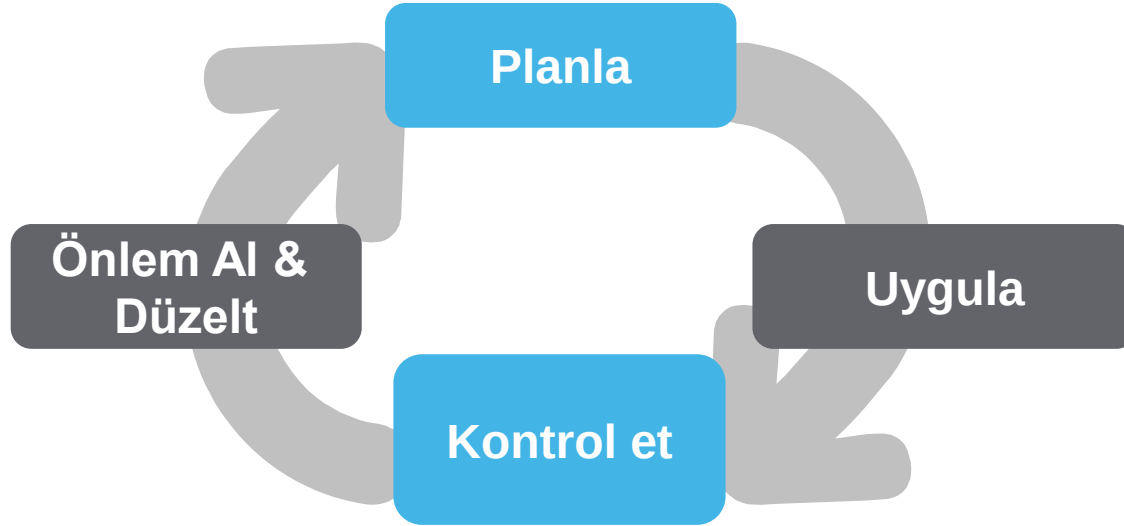
ISO 50001 Sertifikasyonunun Kapsamı?

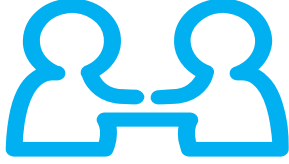
- Enerji kullanarak faaliyetlerini yürüten tüm kurum ve kuruluşlar için ISO 50001 temelli bir enerji yönetim sisteminin uygulanması önemlidir.
- Enerji Yönetim Standardı kapsamı ve sınırları müşteri talebine göre belirlenir:
  - Kurumun/şirketin tüm işletmeleri,
  - Kurum/şirket işletmelerinin bir kısmı,
  - Kurumun/şirketin tek bir işletmesi,
  - İşletmenin bir bölümü.

Sürdürülebilir enerji verimliliği için takip edilmesi gereken adımlar

Adım 1. Sürekli İyileştirme için Taahhüt

- Enerji Yönetim Sorumlusunun Tayini
- Enerji Yönetim Ekibinin oluşturulması
- Enerji Politikasının Oluşturulması

Biz, XYZ firması olarak, enerji yönetim sistemi sorumluluğunu taşıma bilinci içinde, binalarımızda enerji performansımızı sürekli iyileştirmeyi, çevresel ve ekonomik açıdan sürdürülebilir kılmayı taahhüt ederiz.

Yukarıda belirtilen amaca ulaşmak için,

- ☐ Mevcut enerji tüketimini her yıl en az %5 azaltmaya yönelik aksiyonları almaya,
- ☐ Etkin bir Enerji Yönetimi Sistemi ile enerjinin değişik şekillerinin tüketimini yakın olarak izleyip, kontrol etmeye,
- ☐ Enerji verimliliği iyileştirme alanlarını belirlemek için, iç ve dış enerji verimliliği etütlerini düzenli olarak yapmaya,
- ☐ Enerji tüketimi hedeflerini iyiye giden iyileştirmeye yönelik tutturmak için, tüm çalışanın yer almasını sağlamaya,
- ☐ Sürekli eğitim/seminerler düzenleyerek, şirkette enerji verimliliği konusunda bilinçlendirme kültürünü sürekli artırmaya,
- ☐ Enerji tüketimini optimize etmek için ekipman ve prosesin modifikasyonu, yenilenmesi ve iyileştirilmesi için yaratıcı fikirleri desteklemeye ve yürütmeye,
- ☐ Enerji tüketimlerini uluslararası düzeyler ve endüstrideki en iyisiyle ile benzerleriyle kıyaslamaya çaba harcayacağız.

-

Proje Önerisi	Önemler	Enerji Türü	Tasarruf				CO ₂ Azalma Miktarı	Yatırım Miktarı	Geri Ödeme Süresi	Uygulama Planı
			Miktar	Birim	TEP/Yıl	TL/Yıl				
1	Akdaş-1 INDUCTOTHERM indüksiyon ocağı	Elektrik	551.956,18	kWh	47,47	103.007,72	368,16	-	-	-
2	Akdaş-1 EGES indüksiyon ocağı	Elektrik	1.082.160,00	kWh	93,07	201.955,95	721,8	-	-	-
3	Akdaş-6 EGES F1 indüksiyon ocağı	Elektrik	38.625,87	kWh	3,32	7.208,40	25,76	-	-	-
4	Akdaş-6 EGES F2 indüksiyon ocağı	Elektrik	16.043,50	kWh	1,38	2.994,09	10,7	-	-	-
5	Kesme bölümlü toz toplama fanı klapesinin açılması	Elektrik	241.335,00	kWh	20,75	45.038,66	160,97	-	-	-
								-	-	-
								-	-	-
Önerilen Enerji Verimliliği Proje Sayısı: 26								5.000,00	0,07	Kısa Vade
								143.550,00	0,65	Kısa Vade
Enerji Verimliliği Potansiyeli: 559 TEP/yıl								15.803,00	0,77	Kısa Vade
								15.803,00	0,96	Kısa Vade
Finansal Enerji Verimliliği Potansiyeli: 1.072.572 TL/yıl								16.350,00	1,03	Kısa Vade
								15.803,00	1,21	Kısa Vade
Ölçülecek CO₂ Emisyonu: 3.820 ton CO₂/yıl								60.000,00	1,22	Kısa Vade
								17.900,00	1,77	Kısa Vade
								13.150,00	2,11	Orta Vade
								15.803,00	2,80	Orta Vade
								78.621,60	2,02	Orta Vade
								253.471,03	3,24	Orta Vade
								61.129,46	3,32	Orta Vade
								15.803,00	3,56	Orta Vade
								13.150,00	3,58	Orta Vade
								15.803,00	3,72	Orta Vade
								13.150,00	3,72	Orta Vade
								17.480,00	5,28	Uzun Vade
								253.471,03	5,97	Uzun Vade
								041.241,12	0,97	Kısa Vade

(Toplam Yatırım Tutarı: 1.041.241 TL)

Adım 5. Aksiyon Planının Uygulanması

- İletişim planının oluşturulması
- Farkındalığın artırılması
- Kapasite arttırımı
- Motivasyon sağlama
- İlerlemenin izlenmesi ve takibi

Kritik İşletme Parametreleri

Talimatlar:

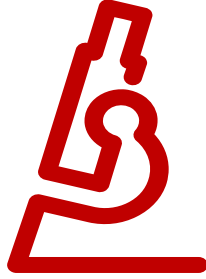
Bu sekmede Önemli Enerji Kullanım Alanları için kritik işletme parametreleri listelenmektedir.

Aşağıdaki kriterler uygulama bazında farklılık gösterebilir, işletmenize en uygun kriterleri belirtiniz.

ÖEK	Parametre	Birim	Set Değeri	Üst Limit	Alt Limit	Ölçüm Cihazı	Kalibrasyon Aralığı	Bilgi verilecek kişi?	Değişiklik olması durumunda bilgi verilecek kişi?	Açıklama
Buhar sistemi	Bacagazı toplam çözünmüş katı miktarı	ppm	3500	3800	3400	TDS001	3 ayda bir	operatör	işletme yöneticisi	
Buhar sistemi	Kazan basıncı	bar	9,5	10	9	PT123	yıllık	operatör	işletme yöneticisi	

Çalışan Sicil No	Ad-Soyad	Görevi	Bölümü	Kategori	EnYS Farkındalığı	EnPG	ÖEK 1	ÖEK 2	ÖEK 3	Bakım	Enerji Farkındalığı
		Üretim Şefi		Dolaylı	E						
		Yardımcı tesis işletmecisi		Direk			E	E			
		Operatör		Direk					E		
			Bakım	Direk						E	
		Temizlik elemanı									E
		Güvenlik									E
		İş güvenliği uzmanı									E
		Yönetici		Dolaylı	E						
		Enerji yöneticisi		Direk	E	E	E	E	E	E	E

Adım 6. İlerlemenin Değerlendirilmesi

- Sonuçların ölçülmesi
- Aksiyon planının gözden geçirilmesi

Schneider
Electric

Enerji Yönetim Sistemi, ISO 50001

Enerji Yönetim Sistemi

İç Tetkik

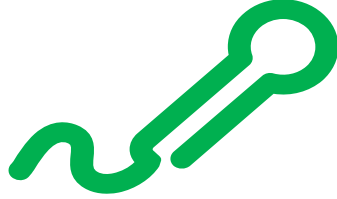
Talimatlar:

Her bir iç tetkik'in bir raporu olmalı ve çıktılar kapsamında EnYS gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir

Bölüm	ÖEK
Kayıt tutma	Yardıma işletmeler
EnPG	Üretim hattı 1
EnPG	Yardıma işletmeler
İletişim	Yönetim
Amaç ve hedefler	Atık su sistemi
Operasyonel Kontrol	Üretim hattı 2
4.4.6	
Planlama	Soğutma
Uygunsuzluklar ve düzeltici faaliyetler	HVAC

Adım 7. Başarıların Paylaşılması

- Dahili paylaşım
- Harici paylaşım

Örnek Program & Fuar & Organizasyon

- ☐ Karbon Saydamlık Projesi (CDP)
- ☐ EVF
- ☐ ICCI
- ☐ ...

Enerji Yönetim Sistemi Ne Kazandırır?

1

4

2

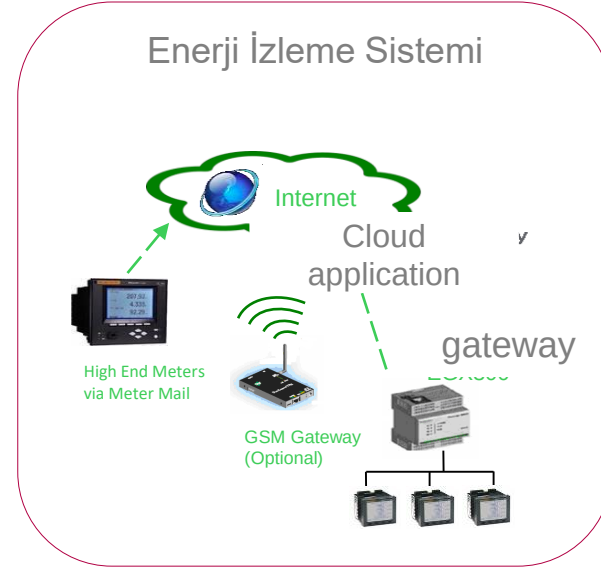
5

3

6

Enerji Etütleri ve Enerji İzleme Sistemleri

Enerji Etüdü ile sağlanacak veriler:

- Tesislere ait enerji tüketim ve karbon emisyon değerleri (ton CO2/yıl),
- Enerji ve CO2 azaltımı için zamana dayalı hedefler,
- Yaklaşık maliyet ve tasarruf miktarları ile birlikte enerji verimliliği odakları.

Enerji İzleme Çözümleri

- Lokasyon bazında doğru ölçüm cihazının seçimi,
- Saha ölçüm cihazlarının EGX300 ile bağlantısının kurulması,
- Energy Operation ile bağlantısının kurulması,
- İşletmeye uygun ekran görüntülerinin ve raporlama taslaklarının oluşturulması.

Life Is On

Schneider
Electric

Performansın Değerlendirilmesi

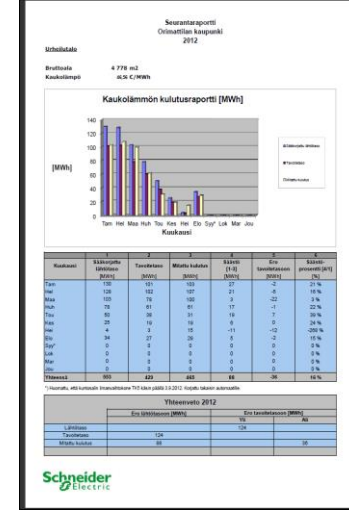
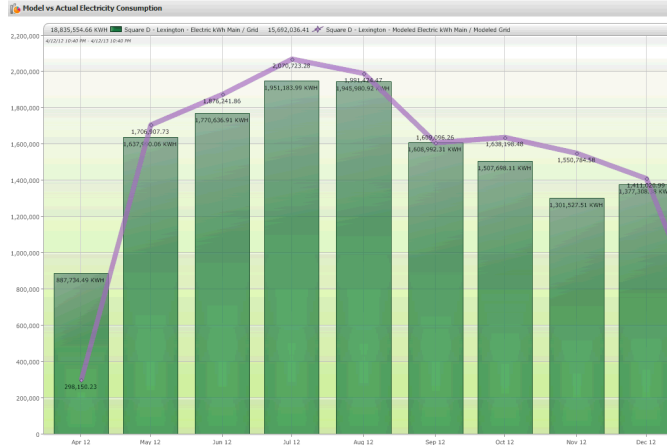
- Enerji “Baseline”

✓ Temel hedeflerin belirlenmesi ve sözleşmelerde kullanılması

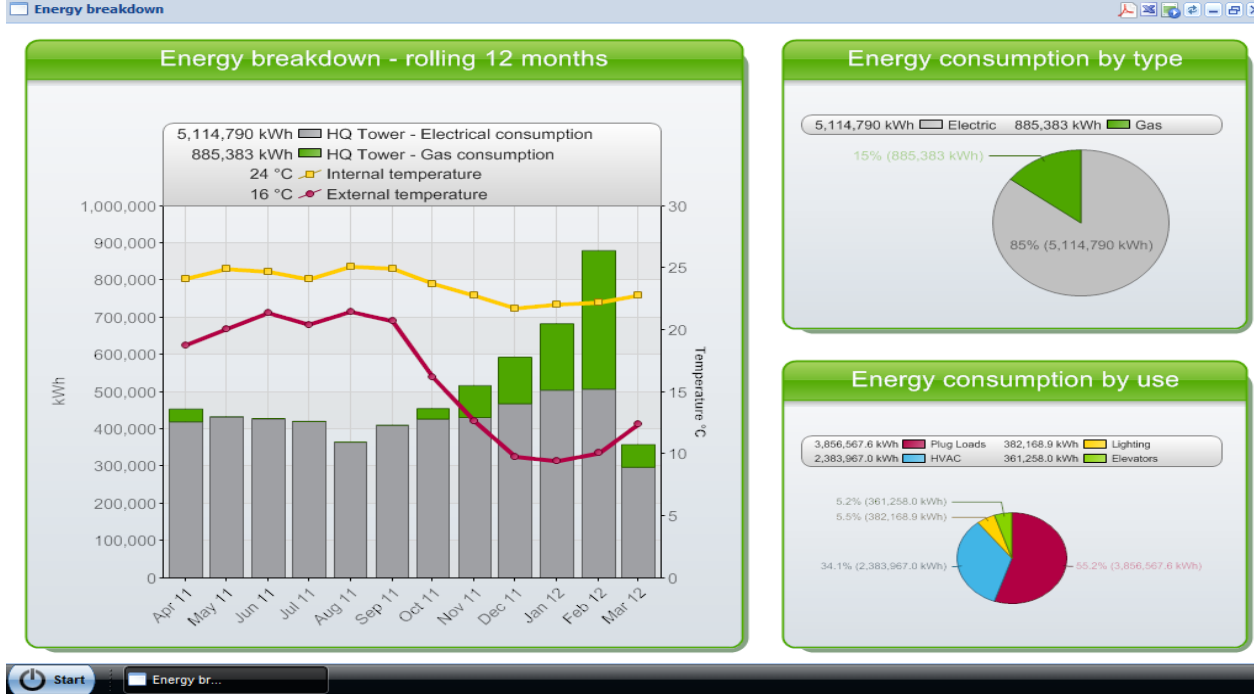
$$Baseline = K_d * D + K_G * hdd + K_C * cdd + F + \ddot{O}$$

Facility	KD	KG	F [MWh]	Ö [MWh]
Facility 1	0,5	0,11	7	
Facility 2	0,25	0,07	3	
Facility 3	0,32	0,16	53	
Facility 4	0,22	0,19	29	

✓ İşletme genelinde aylık raporlamalar ile performans takibi kolaylaşır.

Enerji Performans Göstergelerinin Belirlenmesi

Enerji İzleme Sistemi Gösterge Paneli:

- Elektrik ve doğalgaz tüketimleri dış ortam sıcaklıklarına göre izlenir, normalize edilir ve kısım bazında alarm konularak sistem performansı takip edilir.
- Enerji Performans Göstergeleri'ndeki değişimler kısım ve sistem bazında takip edilir.

Life Is On

Schneider
Electric

Verimlilik Süreç ve Enerji Optimizasyonu ile gelir...

Özetle...

- ✓ 3 kat daha verimli olmak zorundayız.
- ✓ Verimlilik potansiyeli mevcut.
- ✓ Bu potansiyeli «enerji yönetimi» kültürü ile açığa çıkartabiliriz.
- ✓ Enerji yönetimi, teknoloji kullanmadan olmaz.

Life Is On

Schneider
Electric